SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z „Pamiętników" Paska

Grupa A

Jan Chryzostom Pasek

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 17

10 zadań, 17 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Na ile głównych części dzielą się „Pamiętniki" Paska?

(A) Na cztery, odpowiadające czterem porom roku

(B) Na pięć, po jednej na każdą dekadę

(C) Na trzy: wojenna, polityczna i religijna

(D) Na dwie: wojenna (1656–1666) i ziemiańska (1667–1688)

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

W Danii Pasek udawał przed Niemcami, którzy mieli płacić kontrybucję, że nie zna żadnego języka. Przemówił dopiero wtedy, gdy przynieśli podarunki, między innymi kubek pełen talarów. Jak od tej pory nazywano w wojsku talary?

(A) interpretes, czyli tłumacze

(B) praesagia, czyli wróżby

(C) vota, czyli śluby

(D) merita, czyli zasługi

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Po Przewodniej Niedzieli 1659 r. wojewoda Czarniecki ciężko zachorował w Danii. Co postanowili zwołani do niego lekarze?

(A) Żeby co dzień puszczać mu krew i stawiać pijawki.

(B) Żeby przewieźć go okrętem do Kopenhagi, do lekarzy króla.

(C) Żeby leczyć go kąpielami w morzu i ciepłymi okładami.

(D) Żeby w sąsiednim pokoju nieustannie grała mu cicha muzyka.

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Które motywy literackie występują w „Pamiętnikach" Paska?

[A] Motyw ziemiańskiej arkadii (idealizacja życia na wsi)

[B] Motyw zstąpienia do piekła (katabaza)

[C] Motyw wędrówki i podróży (wyprawy wojenne, poznawanie obcych kultur)

[D] Motyw miłości dworskiej i służby rycerza wybranej damie

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń o nocnej podróży Paska morzem do Aarhusen (1659).

1. Poranne strzały z miasta Pasek wytłumaczył polskim zwyczajem strzelania podczas jutrzni rezurekcyjnej.	**P**	**F**
2. Marynarze w ciemnej nocy pomylili kierunek i dopiero o świcie rozpoznali, gdzie są.	**P**	**F**
3. Pasek płynął do Aarhusen na nabożeństwo wielkanocne.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

W Danii Pasek zdobył uczucie panny o imieniu (1) _____, która przysłała mu list po łacinie. Jego czeladnik (2) _____ ożenił się tam bez wiedzy pana. Gdy wojsko wracało do Polski, wysłano go za Paskiem z listami, przebranego w niemieckie suknie; umiał powiedzieć tylko „Gib Brut, gib Szpek, gib Haber!", więc żołnierze z wojska (3) _____ wzięli go za szpiega i zatrzymali.

(1) Eleonora / Krystyna / Zofia / Małgorzata
(2) Gorzkowski / Wolski / Krasnodębski / Domański
(3) szwedzkiego / brandenburskiego / litewskiego / cesarskiego

Zadanie 7. (0–1 pkt)

Opisz, jakie cechy sarmackiego szlachcica ukazuje Pasek na własnym przykładzie.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

> Po bitwie pod Trzemesznem (1656) chłopi przeszukujący pobojowisko znaleźli złoto w rozciętych wnętrznościach szwedzkiego trupa i zaczęli rozpruwać innych, „i tak znajdowali miejscami złoto, miejscem też błoto". Żywym uciekinierom mówili: „Idźże, złodzieju pludraku, do domu: kiedy zdobyczy nie masz, daruję cię zdrowiem".

Co ten epizod mówi o wojnie, a co o sposobie opowiadania Paska? Podaj dwa spostrzeżenia.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

> 1. Przy opisie ożenku (1667): „kto się z wdową ożeni, ante omnia starać się o to trzeba, żeby żadnej białej głowy, krewnej dziecinnej nie trzymać przy sobie". 2. Przy roku 1687, po wyliczeniu procesów o majątek pasierbów: „Ja to kładę pro memento; kto ma tak uczynić, do mnie na radę".

Wyjaśnij, do kogo i w jakim celu Pasek kieruje te uwagi. Jaką funkcję pełnią w „Pamiętnikach" takie wtrącenia?

Zadanie 10. (0–2 pkt)

> W 1662 r. Pasek jako przystaw posłów carskich zostaje zaproszony na carski bankiet takimi słowami: „tebe ster pryjatela swoiho prosit zajutra na biłłużyne koleno i na lebedyje huzno". Pasek nie wiedział, że biłługa to ryba (bieługa), i wziął zaproszenie za drwinę; później, na obiedzie u Czarnieckiego, dogryzł posłom, że jego hetman nie zapraszał ich w tak nieprzystojny sposób.

Wyjaśnij, na czym polega komizm tego epizodu i co mówi on o stosunku Paska do Moskwy i jej obyczajów.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/pamietniki